

Answarets inklusion

ULRIK NISSEN, LEKTOR, DR. THEOL.

INKLUSION I VIRKELIGHEDEN, AARHUS, TIRSDAG D. 27. NOVEMBER 2018

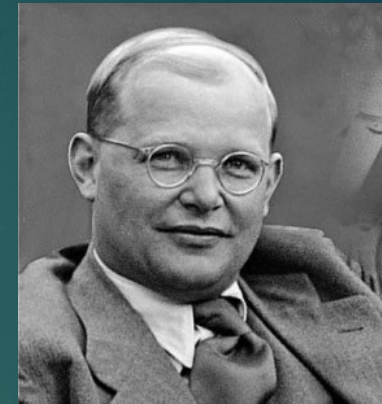
Ansvar og gen-svar

- ▶ Ansvar er noget, vi får givet
- ▶ Vi får en opgave givet – og står til ansvar overfor dem, der har givet os det
- ▶ I det politiske samfund giver vi hinanden ansvar
- ▶ Hvem er det der grundlæggende giver os ansvar?
- ▶ Hvem giver os ansvar for vores nærmeste? For vores medmennesker i øvrigt?

Ansvar og gen-svar

- ▶ Ansvar er gen-svar (respons)
- ▶ Som borgere gensvarer vi hele tiden på vores indbyrdes ansvar
- ▶ An-svare, gen-svare, respondeo
- ▶ Responsibility, Verantwortung
- ▶ "Ansvarlig bliver man af, at noget kommer til at bero på én" (Løgstrup 1971)
- ▶ Livet som helhed som ansvar i forhold til Gud og vores medmennesker (Bonhoeffer)

Ansvar og gen-svar

- ▶ Ansvarets struktur
- ▶ X er ansvarlig ...
  - ▶ Har vi en fri vilje?
  - ▶ Hvem holdes ansvarlig?
- ▶ ... for y
  - ▶ Opgaven vi er ansvarlig for
  - ▶ Hvordan afgrænser vi den?
  - ▶ Ansvarskonflikten
- ▶ ... overfor z
  - ▶ Hvem har givet os ansvaret?
  - ▶ At lægge regnskab overfor opdragsgiveren

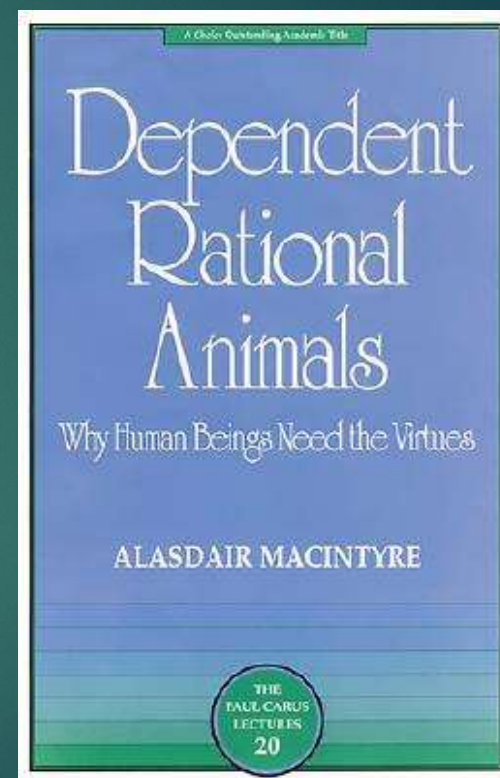
Det nære ansvar

- ▶ Lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Luk 10)
- ▶ Samaritaneren (den “fremmede”) hjælper den nødstedte – I modsætning til præsten og tempeltjeneren
- ▶ Samaritaneren gør blot, hvad næstens livssituation fordrer af ham
- ▶ Han handler frit og spontant
- ▶ Samaritaneren gensvarer på næsten – viser ansvar i det nære

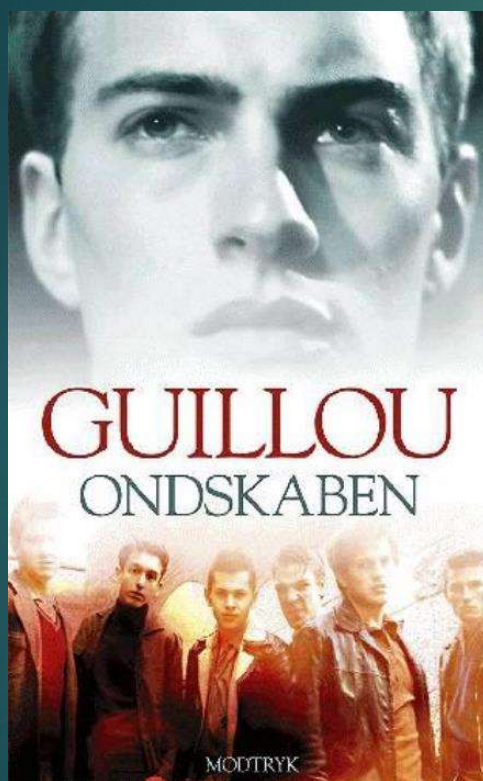

Det nære ansvar

- ▶ Ansvaret i familien
- ▶ Familien som den nære sammenhæng
- ▶ *Oeconomia*, husstand – rummer både et biologisk, socialt og åndeligt ansvar
- ▶ Familien som formativ
- ▶ Mennesket som afhængigt og rationelt væsen
- ▶ Afhængigheden giver grundlag for særlige dyder og karaktertræk

Det nære ansvar

- ▶ Det brudte ansvar
- ▶ Jan Guillou, *Ondskaben* (1982)
- ▶ Erik Pontis opvækst med voldelig stedfar
- ▶ Erik tilpasning til volden
- ▶ Volden på Stjärnsberg
- ▶ Opgøret med faren sidst i bogen
- ▶ Brudte ansvar i mange familier idag

Den yderste horisont

- ▶ Lignelsen om de betroede talenter (Matt 25)
- ▶ Tre tjenere får betroet forskelligt antal talenter
- ▶ Ved herrens hjemkomst har to fordoblet deres talenter, men den ene har kun gravet den ene talent ned og vender tilbage med den
- ▶ Alle tjenerne stilles til regnskab for forvaltning af deres talenter. Den sidste tjener fordømmes.
- ▶ Hvordan forvalter vi idag vores talenter?
- ▶ Alle har vi talenter at forvalte, men hvem står vi til ansvar overfor?

Den yderste horisont

- ▶ Ansvar er gen-svar
- ▶ Frihed under ansvar
- ▶ Kaldet og ansvaret er frit. Der er ikke givne og bundne retningslinjer. Vi er stillet frit og henvist til at udvise dømmekraft.
- ▶ Friheden forvaltes i responsen på det konkrete medmenneske og den konkrete situation.
- ▶ Er medmennesket ansvarets yderste horisont? Er der en virkelighed ud over medmennesket som ansvarets yderste horisont?
- ▶ Hvad eller hvem er ansvarets yderste horisont?